

Аналіз формування та діяльності небанківських фінансових установ в Україні засвідчує, що інституціональне становлення їх відбулося, але роль у фінансуванні інноваційних проектів є мізерною.

Подолання проблем впровадження інновацій потребує розробки нових підходів і принципів формування стратегічної політики. Інноваційний розвиток аграрних підприємств доцільно розглядати як систематизовану сукупність знань, відомостей, технологічних та організаційних рішень для забезпечення стабільного розвитку сільського господарства, зміцнення економічної та технологічної безпеки галузі необхідно нарощувати інноваційний потенціал.

Список використаних джерел

1. Александрова, В. Прогнозування впливу інноваційних факторів на розвиток економіки України / В. Александрова, М. Скрипниченко, Л. Федулова // Економіка та прогнозування. – 2007. – № 2. – С. 9-26.
2. Краснокутська, НВ. Інноваційний менеджмент / І.В. Краснокутська. – К. :КНЕУ, 2003. – С. 170-172.
3. Іванілов, О.С. Інноваційний потенціал підприємства / О.С. Іванілов, О.М. Таряник // Економіка, фінанси, право. – 2004. – № 12. – С. 5-7.

*Запірченко Л.Д., канд. екон. наук, доцент
кафедри економіки та підприємництва
Рябоволик Т.Ф., канд. екон. наук, ст. викладач
кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ВИРОБНИЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах переходу на інноваційну модель функціонування та розвитку економіки, технічний прогрес та інновації призводять до більш ефективного використання праці і капітальних інвестицій, і, таким чином, сприяють росту продуктивності – одного з основних чинників стабільного та ефективного економічного зростання.

Використання передових інноваційно-технологічних процесів є пріоритетним напрямком розвитку сільського господарства, який спрямований на динамічність агропромислового виробництва.

Надзвичайної актуальності набуває пошук таких інноваційних рішень, які б забезпечили підвищення ефективності функціонування аграрної сфери, раціонального природокористування та підвищення продуктивності землеробства і тваринництва в умовах обмеженості природних ресурсів. Нині постійне впровадження новітніх розробок є запорукою сталого розвитку сільського господарства.

Аграрна інновація (агроінновація) – це інновації, що реалізуються в аграрному секторі економіки з метою підвищення ефективності його діяльності та забезпечення стабільного розширеного відтворення агропромислового виробництва, реалізацією в господарську практику результатів досліджень і розробок у вигляді нових сортів рослин, порід і видів тварин і птиці, нових технологій в рослинництві, тваринництві і переробній промисловості, нових добрив і засобів захисту рослин і тварин, мінеральних добрив і засобів захисту рослин і тварин, нових методів профілактики і

лікування тварин і птиці, нових або покращених продуктів харчування, матеріалів, нових форм організації і управління різними сферами економіки, нових підходів до соціальних послуг, що дозволяють підвищити ефективність виробництва [2].

Інноваційна діяльність відповідно до ст.3 Закону України «Про івестиційну діяльність», передбачає:

- випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технологій; прогресивні міжгалузеві структурні зрушення;
- реалізацію довгострокових науково-технічних програм з великими строками окупності витрат;
- фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін стану продуктивних сил;
- розробку та впровадження нової, ресурсозберігаючої технології, призначеної для поліпшення соціального та екологічного становища [4].

Таким чином, сутність інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки полягає у розробці і впровадженні в аграрне виробництво прогресивних методів ведення господарства, в основі яких лежать методи ефективного виробництва продукції, застосуванні нового покоління техніки, використанні нової кадрової політики з врахуванням накопиченого наукового та інноваційного потенціалу. Основою інноваційного потенціалу виступає саме ресурсна складова (людські, матеріально-технічні, фінансові, інформаційні ресурси).

У Законі України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності» серед стратегічних пріоритетних напрямів на 2011-2021 роки були визначені технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу; впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії; широке застосування технологій чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища [4].

Згідно з доповіддю «Глобальний індекс інновацій 2017», підготованою спільно Корнельським університетом, школою бізнесу INSEAD і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), Глобальний індекс інновацій (ГІ) 2017 охоплює 127 економік світу й використовує 82 показники по цілому ряду тем [6].

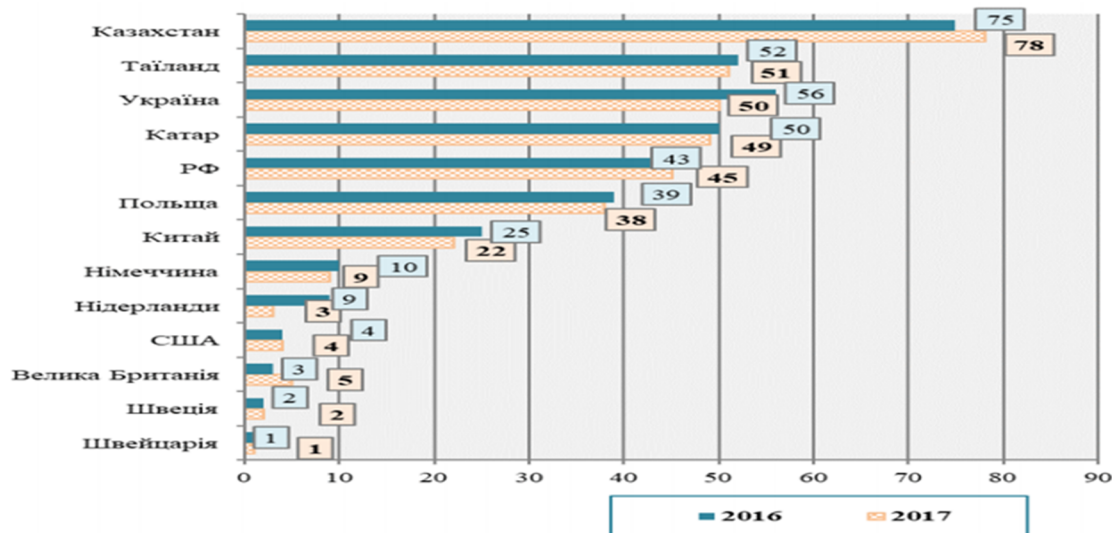

Рис.1. Динаміка ГІ по країнах за 2016-2017 рр. [5].

У 2017 р. Україна перемістилась на 6 позицій і посіла 50 місце (у 2016 році – 56 місце), що обумовлено зростанням коефіцієнту інноваційної ефективності, тобто співвідношенням отриманого результату до інноваційних ресурсів.

Основними особливостями формування і розвитку інноваційного процесу в аграрній сфері є [5]:

- відмінність у природно-кліматичних умовах знаходження агропідприємств та спеціалізація виробництва;
- значна відмінність у періодах виробництва окремих видів сільськогосподарської продукції і продуктів її переробки;
- різноманітність типів виробництва за організаційно-правовими формами та формами власності, розмірами, підпорядкованості тощо;
- залежність технології виробництва сільськогосподарської продукції від природно-кліматичних умов, дорожньо-транспортних мереж, віддаленість від центрів постачання та ринків збуту продукції і інших чинників;
- відособленість сільськогосподарських товаровиробників, віддаленість від інформаційно-консультаційних служб і організацій, які виробляють науково-технічну продукцію;
- різний соціально-освітній рівень робітників сільського господарства.

Впровадження та використання сучасних інноваційних технологій створюватимуть позитивний ефект, впливаючи на врожайність культур та продуктивність тварин, економію витрат, раціональне використання ресурсів та сприятимуть підвищенню економічного потенціалу агроєкосистем.

Таблиця 1

Основні проблемами та переваги у впровадженні інновацій в аграрній сфері

ПРОБЛЕМИ У ВПРОВАДЖЕННІ ІННОВАЦІЙ	
Рослинництво	<ul style="list-style-type: none"> – потреба у державних дотаціях; – відсутність нормативно-правового забезпечення; – високий рівень фізичного зношення вітчизняної техніки; – відсутність технологічного обладнання; – відсутність технології створення вихідного селекційного матеріалу; – необхідність висококваліфікованих кадрів, науковців.
Тваринництво	<ul style="list-style-type: none"> – потреба у державних дотаціях та стимулюванні; – необхідність проведення науково-дослідних робіт і залучення висококваліфікованого персоналу; – виникнення небажаних мутацій; – зниження здатності до розмноження; – можливість передачі інфекцій; – неконтрольований процес результатів селекційної роботи; – необхідність залучення інвестицій; – висока вартість оновлення і модернізації обладнання.
ПЕРЕВАГИ	
<ul style="list-style-type: none"> – суттєве підвищення якості отримуваної продукції, що відповідає усім екологічним вимогам безпечного виробництва продукції; – покращення умов утримання тварин, зниження захворювань і подовження господарського їх використання; – підвищення продуктивності діяльності, що в цілому забезпечує одержання більшого обсягу доходу на одиницю ресурсу; – ефективне і гнучке використання робочого часу та зменшення фактору трудомісткості у собівартості виробництва продукції; – приносити користь споживачам і суспільству в цілому. 	

Низький рівень використання досягнень аграрної науки агровиробництвом закономірно призводить до зниження якості робіт. Це пов'язано з низьким рівнем формування великих аграрних підприємств та слабкою інтеграцією фермерських господарств. Як наслідок, неефективність застосування сучасних дорогих технологій та технічних засобів виробництва.

Використання інновацій та техніко-технологічних розробок в аграрній галузі дасть змогу нарощувати конкурентні переваги, покращити ефективність виробничо-господарської діяльності загалом, оскільки аграрна галузь у економічно розвинутих країнах поступово перетворюється у наукомістку галузь виробництва [8].

Нажаль, аграрні підприємства низькими темпами здійснюють трансфер інновацій у повсякденну роботу. Це пов'язано з відсутністю дієвих економічних стимулів, які б заохочували підприємства здійснювати технологічну модернізацію шляхом активного впровадження інновацій у виробництво.

Основними напрямками розвитку інноваційної діяльності на сільськогосподарських підприємствах:

- вдосконалення механізму управління інноваційною діяльністю сільськогосподарських підприємств;
- технічне і технологічне переоснащення сільськогосподарських підприємств;
- активізація інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств, шляхом надання різних пільг, поліпшення фінансування, розширення консультаційних послуг;
- підвищення результативності наукових досліджень шляхом поліпшення матеріально-технічної бази, посилення кадрового забезпечення наукових колективів;
- Інтеграція дрібних підприємств у великі виробничі структури.

Інноваційний розвиток аграрних підприємств доцільно розглядати як систематизовану сукупність знань, відомостей, технологічних та організаційних рішень для забезпечення стабільного розвитку сільського господарства, зміцнення економічної та технологічної безпеки галузі необхідне впровадження новітніх прогресивних технологій.

Список використаних джерел

1. Закон України про інноваційну діяльність: № 40-IV (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу – www.rada.gov.ua.]
2. Крачок, Л.І. Новітні технології в сільському господарстві: проблеми і перспективи впровадження [Електронний ресурс] // Л.І. Крачок // Сталий розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2013. – №3. – режим доступу <http://www.google.com.ua>.
3. Нелеп, В.М. Планування на аграрному підприємстві: підручник – 2-ге вид., перероб. тлоп. / В.М. Нелеп. – К.: КНЕУ, 2004, – 495 с.
4. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
5. Янковська, О.І. Особливості інновацій в сільському господарстві / О.І. Янковська // Матеріали Всеукр. заочн. наук.-практ. конф. [«Економіка ХХІ століття: виклики та проблеми»], Ужгород, лист. 2009 р.); ред. кол. Ф.Г. Ващук / Мін-во освіти і науки, Закарп. Держ. Ун-т. – Ужгород : ЗакДУ, 2010. – С. 304-308.
6. The Global Innovation Index 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2017-report>